

NÁVRH NA UPLATNENIE PROSTRIEDKOV PROKURÁTORSKÉHO DOZORU

ŽIADOSŤ O VYDANIE UPOZORNENIA PROKURÁTORA A NÁVRH NA POZASTAVENIE LEGISLATÍVNEHO PROCESU Č. LP/2026/78

Podávateľ týmto podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre podáva podnet na výkon dozoru nad dodržiavaním zákonnosti v postupe:

- Okresného úradu Žilina v konaní č. j. OU-ZA-OSZP1-2025/063580,
- a nadväzujúceho legislatívneho procesu LP/2026/78, ktorým sa pripravuje návrh nariadenia vlády SR o vyhlásení zonácie Národného parku Nízke Tatry.

Podávateľ zároveň poukazuje na to, že predmetný legislatívny proces je **priamo založený na administratívnom konaní, ktoré vykazuje závažné procesné a vecné vady**, čo vyvoláva dôvodnú pochybnosť o jeho zákonnosti a preskúmateľnosti.

I. Skutkový stav a identifikácia systémových porušení zákonnosti

Materiál predložený do legislatívneho procesu (LP/2026/78) vychádza z administratívneho konania vedeného Okresným úradom Žilina, ktoré podľa názoru podávateľa vykazuje **kumuláciu závažných procesných a hmotnoprávných porušení**.

1. Nezákonnosť určenia účastníkov konania (§ 14 Správneho poriadku)

Správny orgán pochybil pri určení okruhu účastníkov konania.

V podkladoch neboli riadne identifikovaní vlastníci evidovaní v **registri E-KN**, ktorí sú nositeľmi vlastníckych práv k pozemkom dotknutým navrhovanou zonáciou.

Zároveň pri podielovom spoluvlastníctve bol často uvádzaný len prvý spoluvlastník, čím ostatní spoluvlastníci stratili možnosť byť riadne informovaní a uplatniť svoje procesné práva.

Takýto postup je v rozpore s **§ 14 Správneho poriadku**, podľa ktorého je účastníkom konania ten, o koho právach alebo povinnostiach sa má konať.

Vzhľadom na to, že zonácia priamo zakladá obmedzenia vlastníckeho práva **podľa § 13 a nasl. zákona č. 543/2002 Z. z.**, ide o rozhodovanie, ktoré sa bezprostredne dotýka vlastníckych práv konkrétnych osôb.

2. Neúčinnosť doručovania verejnou vyhláškou (§ 26 Správneho poriadku)

Oznámenie zámeru bolo realizované formou verejnej vyhlášky, avšak bez riadnej individualizácie dotknutých subjektov.

Dokumentácia:

- neobsahuje jednoznačný zoznam dotknutých vlastníkov,
- neobsahuje identifikáciu všetkých dotknutých parciel,
- a neumožňuje vlastníkom presne identifikovať rozsah zásahu do ich majetku.

Takýto spôsob doručovania vyvoláva pochybnosť o jeho účinnosti, keďže **vlastníci evidovaní v katastri nehnuteľností sú identifikovateľní** a ich informovanie len prostredníctvom všeobecnej verejnej vyhlášky nezaručuje reálny výkon procesných práv.

3. Absencia súladu s katastrálnym zákonom

Podklady pre zonáciu nie sú prepojené s aktuálnym stavom evidencie nehnuteľností podľa **zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností**.

Najmä:

- absentuje prepojenie medzi **parcelami registra C-KN a E-KN**,
- nie je možné identifikovať vlastnícke vzťahy ku konkrétnym parcelám,
- nie je možné presne určiť zásah do jednotlivých listov vlastníctva.

Bez tejto identifikácie nie je možné preskúmať rozsah zásahu do vlastníckeho práva ani vyčíslieť následné nároky na náhradu.

4. Formálne prerokovanie zámeru (§ 50 zákona č. 543/2002 Z. z.)

Podľa § 50 zákona o ochrane prírody a krajiny má byť zámer vyhlásenia chráneného územia prerokovaný s vlastníkmi a obcami.

V predmetnom prípade však:

- vyhodnotenie pripomienok prebehlo prevažne **formálne**,
- mnohé zásadné pripomienky boli vybavené formuláciou „berie sa na vedomie“,
- bez vecného a odborného vysporiadania sa s namietanými skutočnosťami.

Takýto postup je v rozpore s princípom riadneho prerokovania a s požiadavkou transparentnosti verejnej správy.

5. Chybovosť výmer a matematická nepreskúmateľnosť podkladov

V dokumentácii (vyvesená verejná vyhláška) sa vyskytuje zásadný nesúlad medzi:

- deklarovanou celkovou výmerou územia NP,
- a súčtom výmer jednotlivých zón.

Rozdiel predstavuje približne **1 400 ha**.

Takýto rozdiel má zásadný dopad na:

- rozsah obmedzenia vlastníckeho práva,
- výšku potenciálnych náhrad,

- dopad na štátny rozpočet.

Bez odstránenia týchto rozporov nemožno materiál považovať za spoľahlivý odborný podklad pre prijatie vykonávacieho predpisu vlády.

6. Absencia strategického environmentálneho posúdenia (SEA)

Navrhovaná zonácia a Program starostlivosti predstavujú dokumenty, ktoré určujú rámec pre budúce povoľovanie činností v území.

Vzniká preto otázka súladu postupu s:

- Smernicou 2001/42/ES o strategickom environmentálnom posudzovaní,
- zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Bez vykonania strategického posúdenia nie je možné komplexne vyhodnotiť environmentálne ani socio-ekonomické dopady zonácie.

7. Absencia individuálnych rozhodnutí pri vyšších stupňoch ochrany a dopad na náhrady

Navrhovaná zonácia predpokladá uplatnenie vyšších stupňov ochrany (najmä 4. a 5. stupeň ochrany) na rozsiahlych územiach vrátane súkromných pozemkov.

Takéto obmedzenie hospodárenia predstavuje zásadný zásah do výkonu vlastníckeho práva.

V predmetnom prípade však:

- neboli vydané individuálne rozhodnutia vo vzťahu ku konkrétnym parcelám,
- absentuje presná identifikácia parciel registra E-KN,
- neexistenciu jednoznačného prepojenia medzi C-KN a E-KN parcelami,
- a zároveň existujú zásadné rozpory vo výmerách jednotlivých zón, v rozsahu približne 1400 ha

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je vyhlásenie území so 4. a 5. stupňom ochrany viazané na individuálne správne rozhodnutia alebo na právne akty, ktoré musia byť založené na presnej identifikácii územia a dotknutých pozemkov.

Za takéhoto stavu nie je možné:

- presne určiť rozsah obmedzenia hospodárenia,
- identifikovať okruh vlastníkov dotknutých obmedzením,
- ani vyčíslieť nároky na náhrady podľa § 61 zákona č. 543/2002 Z. z.

Za takýchto okolností vzniká vážna pochybnosť, či je možné vôbec zákonným spôsobom určiť rozsah území so sprísneným režimom ochrany a následne z nich odvodiť obmedzenia hospodárenia.

Tento stav má zároveň priamy dopad na zákonnosť poskytovania náhrad podľa § 61 zákona č. 543/2002 Z. z., keďže bez presnej identifikácie pozemkov a bez správne určeného rozsahu

jednotlivých stupňov ochrany nie je možné objektívne určiť, komu a v akej výške náhrada patrí.

V prípade pokračovania procesu v súčasnej podobe tak vzniká riziko, že štát bude rozhodovať o obmedzení vlastníckeho práva a o finančných náhradách na základe podkladov, ktoré sú vecne nepresné a právne nepreskúmateľné.

Takýto postup by mohol viesť nielen k porušeniu čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale aj k vzniku systémového rizika nezákonného nakladania s verejnými prostriedkami pri poskytovaní náhrad za obmedzenie hospodárenia.

Z uvedeného dôvodu podávateľ považuje zásah prokuratúry za nevyhnutný ešte pred ukončením legislatívneho procesu, aby sa zabránilo prijatiu vykonávacieho predpisu založeného na procesne a vecne chybných podkladoch.

8. Absencia finančného krytia náhrad

Podľa § 61 zákona č. 543/2002 Z. z. vzniká vlastníkom nárok na náhradu za obmedzenie hospodárenia.

Materiál však:

- neobsahuje analýzu dopadov na štátny rozpočet,
- neobsahuje kvantifikáciu náhrad,
- ani mechanizmus ich financovania.

Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách musí mať každý záväzok štátu finančné krytie.

Bez takejto analýzy nie je možné posúdiť realizovateľnosť návrhu ani jeho proporcionality podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.

II. Právna argumentácia pre intervenciu prokuratúry

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR môžu štátne orgány konať len na základe zákona a v jeho medziach.

Ak legislatívny proces vychádza z podkladového konania, ktoré je zaťažené závažnými procesnými vadami, vzniká dôvodná pochybnosť o zákonnosti celého procesu.

Podávateľ sa preto domnieva, že v danom prípade sú splnené podmienky na uplatnenie prostriedkov prokurátorského dozoru podľa zákona o prokuratúre.

III. Systémový charakter problému

Podávateľ zároveň upozorňuje, že uvedené nedostatky sa netýkajú len individuálneho prípadu, ale majú systémový charakter, keďže:

- dotýkajú sa tisícov vlastníkov v území národného parku,
- majú potenciál generovať rozsiahle finančné nároky voči štátu,
- a vyvolávajú pochybnosti o zákonnosti celého procesu zonácie.

IV. Návrh opatrení (Petit)

Podávateľ preto navrhuje, aby Krajská prokuratúra Žilina:

1. **Vydala upozornenie prokurátora podľa § 28 zákona č. 153/2001 Z. z. adresované Ministerstvu životného prostredia SR a vláde SR s cieľom pozastaviť legislatívny proces LP/2026/78 až do odstránenia zistených procesných nedostatkov.**
2. **Podala protest prokurátora podľa § 22 až § 27 zákona o prokuratúre proti postupu Okresného úradu Žilina v konaní č. j. OU-ZA-OSZP1-2025/063580.**
3. **Preskúmala zákonnosť postupu správneho orgánu, najmä:**
 - určenie účastníkov konania,
 - spôsob doručovania,
 - presnosť podkladových údajov,
 - a zákonnosť vyhodnotenia pripomienok.
4. **Vyžiadala si kompletný administratívny spis predmetného konania na účely posúdenia zákonnosti postupu správneho orgánu.**

V. Naliehavosť veci

Podávateľ poukazuje na to, že legislatívny proces **LP/2026/78 aktuálne prebieha**, a preto existuje reálne riziko, že nariadenie vlády bude prijaté na podklade konania, ktoré je zaťažené závažnými procesnými vadami.

V prípade prijatia takéhoto predpisu by sa náprava právneho stavu stala možnou už len prostredníctvom zdĺhavých súdnych konaní.

Z uvedeného dôvodu podávateľ žiada prokuratúru, aby sa podnetom **bezodkladne zaoberala a v rámci svojej dozornej pôsobnosti preverila zákonnosť postupu správneho orgánu.**

VI. Ústavný a medzinárodnoprávny rámec ochrany vlastníckeho práva

Podávateľ zároveň poukazuje na to, že postup správneho orgánu je potrebné posudzovať aj v kontexte ústavnej a medzinárodnoprávnej ochrany vlastníckeho práva.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. PL. ÚS 7/96 a PL. ÚS 13/97) musí byť každé obmedzenie vlastníckeho práva v mene verejného záujmu založené na zákonomom postupe, ktorý rešpektuje princíp proporcionality, právnej istoty a poskytuje vlastníkom reálne procesné záruky.

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opakovane konštatuje, že zásah do vlastníckeho práva musí byť nielen zákonný a legitímny, ale musí byť založený na transparentnom a predvídateľnom procese (napr. **Hentrich proti Francúzsku**).

Zároveň je potrebné prihliadať aj na požiadavky Aarhuského dohovoru, ktorý garantuje účinnú účasť verejnosti a dotknutých osôb na rozhodovacích procesoch v oblasti životného prostredia v čase, keď sú ešte všetky možnosti otvorené.

Podávateľ sa preto domnieva, že kumulácia vyššie uvedených procesných nedostatkov (neurčitosť identifikácie parciel, rozpory vo výmerách, absencia jasného finančného rámca náhrad a nedostatočné zapojenie vlastníkov do procesu) zakladá dôvod na preskúmanie zákonnosti postupu správneho orgánu v rámci prokurátorského dozoru.

Doplňujúci návrh na systémové preskúmanie postupu

Podávateľ zároveň žiada, aby Krajská prokuratúra Žilina v rámci výkonu prokurátorského dozoru posúdila uvedené skutočnosti aj z hľadiska možného systémového porušenia zákonnosti pri príprave zonácie Národného parku Nízke Tatry, keďže identické procesné nedostatky (najmä neurčitosť parcelnej identifikácie, nezahrnutie parciel registra E-KN, rozpory vo výmerách a absencia jasného finančného rámca náhrad) môžu mať dopad na veľký počet vlastníkov a užívateľov pozemkov v celom území národného parku.

Z uvedeného dôvodu podávateľ navrhuje, aby prokuratúra preskúmala zákonnosť postupu správnych orgánov nielen vo vzťahu k tomuto podaniu, ale aj z hľadiska širšieho súladu podkladového konania so Správnym poriadkom, zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiacimi právnymi predpismi.

V, dňa